

แนวทางการปฏิบัติ: การจัดการความลับผู้ป่วยทางรังสีวิทยา

Work Instruction: Confidentiality

หลักการและเหตุผล

กลุ่มงานรังสีวิทยาให้บริการตรวจทางรังสีวิทยา โดยข้อมูลการรับบริการ ข้อมูลภาพ และ ผลการตรวจ จะถูกเก็บในรูปแบบ Digital form ในระบบสารสนเทศทางรังสีวิทยา ของโรงพยาบาล

ข้อมูลทางรังสีวิทยา ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของเวชระเบียน จะต้องได้ได้รับการปกป้องเพื่อรักษาความลับข้อมูลผู้ป่วย โดยมีการกำหนดการเข้าถึงข้อมูลโดยการกำหนด Username และ Password ในการเข้าถึงและจัดการข้อมูล สำหรับบุคลากรแต่ละระดับ และสามารถตรวจสอบย้อนหลังถึง Transaction ที่มีการเข้าถึง และกระทำการใดๆ กับข้อมูลผู้ป่วยได้

วัตถุประสงค์

- ป้องกันการการเปิดเผยข้อมูลทางรังสีวิทยาของผู้ป่วยแก่ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรที่มีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลสารสนเทศทางรังสีวิทยาได้ทราบเข้าใจและปฏิบัติ
- มีแนวทางการปฏิบัติกรณีส่งข้อมูลทางรังสีวิทยาแก่แพทย์ผู้เกี่ยวข้องหรือมอบต่อผู้ป่วย

ผู้เกี่ยวข้อง

- กลุ่มงานรังสีวิทยา

รังสีแพทย์,แพทย์,พยาบาล, นักรังสีการแพทย์ ,เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือคนไข้

ผู้รับผิดชอบ

- กลุ่มงานรังสีวิทยา

จัดทำโดย

- นายแพทย์สมพล รวมเจริญเกียรติ

คำจำกัดความ

ข้อมูลสารสนเทศทางรังสีวิทยา

คือข้อมูลผู้ป่วยที่มาใช้บริการทางรังสีวิทยาที่กลุ่มงานฯ ประกอบด้วยข้อมูล ทั่วไป(Demographic) ได้รับข้อมูลจากระบบสารสนเทศของโรงพยาบาล (hospital information system; HIS) ข้อมูลสิทธิการรักษา เป็นต้น

และข้อมูลการบริการทางรังสีวิทยา ประกอบด้วย ประเภทและวิธีการตรวจ วันที่ และเวลาที่มารับบริการ ข้อมูลภาพทางรังสีวิทยา และข้อมูลผลการตรวจทางรังสีวิทยา

ระบบสารสนเทศทางรังสีวิทยา (Radiology Information system; RIS)

คือระบบสารสนเทศเพื่อการให้บริการทางรังสีวิทยา ประกอบด้วยข้อมูลสองส่วนคือ

1.ระบบลงทะเบียนผู้รับบริการ เพื่อส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบจัดการภาพทางรังสีวิทยา และเพื่อให้รังสีแพทย์รายงานผล ปัจจุบันกลุ่มงานติดตั้งและใช้งาน RIS โปรแกรม Envision

2. ระบบ การจัดเก็บและแสดงข้อมูลภาพทางรังสีวิทยา (Picture Archive and Communication System, PACS) ระบบรับข้อมูลลงทะเบียนจากระบบ RIS แล้วส่งข้อมูลเข้า work list เครื่องมือตรวจทางรังสีวิทยา เก็บบันทึกข้อมูลภาพทางรังสีวิทยาในรูปแบบ DICOM เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเรียกดู หรือแก้ไขข้อมูลได้ตามสิทธิการเข้าถึงข้อมูล ปัจจุบัน กลุ่มงานติดตั้งใช้งาน PACS ระบบ Synapse

ขอบเขต

แนวทางปฏิบัตินี้ใช้สำหรับ การลงทะเบียนการรับบริการทางรังสีวิทยาและเก็บบันทึกข้อมูลภาพทางรังสีวิทยาของกลุ่มงานรังสีวิทยา การเรียกดูภาพทางรังสีวิทยาโดยบุคลากรของโรงพยาบาลพระนั่งเกล้าผู้มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลทางรังสีวิทยา และเพื่อการส่งข้อมูลภาพเพื่อประโยชน์ในการรักษาต่อ และเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ การเรียนการสอน และการศึกษาวิจัย

แนวทางการปฏิบัติ (Work instruction)

การเข้าถึงข้อมูลภาพเอกซเรย์ของผู้ป่วย (PACS)

การดูภาพเอกซเรย์ของผู้ป่วยของโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จะดูข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศทางรังสีวิทยาโปรแกรม Synapse ซึ่งต้องใส่รหัสประจำตัว Username และรหัสผ่าน password ของผู้ใช้เพื่อระบุตัวตนในการเปิดดูภาพ ก่อนทุกครั้ง โดยผู้ที่ไม่มี username และ password จะไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลของผู้ป่วยได้

การเข้าถึงข้อมูลทางรังสีวิทยาของผู้ป่วย มีการแบ่งเป็นระดับของการเข้าถึงข้อมูลดังนี้

Admin(ผู้ดูแลระบบ) - สามารถจัดการการเข้าถึงของผู้ใช้งานทุกคนได้ รวมถึงการแก้ไขระบบการจัดการภาพต่างๆ

Technician - สามารถแก้ไขภาพ ลบภาพ หรือ ย้ายภาพได้ในกรณีที่เป็น และสามารถคัดลอก / นำภาพออกมาจากระบบได้ (Write CD/Print film)

รังสีแพทย์- สามารถเข้าถึงข้อมูลการตรวจทางรังสีวิทยาของผู้ป่วย รายงานผล และบันทึกผลการตรวจลงในระบบ สามารถลบ และแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลการรายงานผลผู้ป่วยได้ รังสีแพทย์ไม่สามารถ ลบ หรือย้ายภาพทางรังสีวิทยาได้ แต่สามารถคัดลอกภาพ เพื่อนำไปใช้ด้านวิชาการได้ ทั้งนี้รังสีแพทย์ต้องคำนึงถึงและรับผิดชอบต่อความปลอดภัยข้อมูลผู้ป่วยที่นำไปใช้

ผู้ช่วยเหลือคนไข้ ทำหน้าที่ลงทะเบียนเอกซเรย์- สามารถเปิดดูรายการลงทะเบียน เรียกข้อมูล Demographic, Finance, Location, request Item เป็นต้น เพื่อทำการลงทะเบียนตรวจทางรังสีวิทยา และการเรียกเก็บค่าบริการ รวมทั้งการนัดตรวจ สามารถบันทึกข้อมูล และทำการแก้ไขเฉพาะในส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริการทางรังสีวิทยาเท่านั้น ไม่สามารถเปิดดู ลบ แก้ไขภาพทางรังสีวิทยาได้

แพทย์และผู้ใช้งานทั่วไป - สามารถดูภาพได้อย่างเดียว ไม่สามารถแก้ไข หรือนำไฟล์ภาพออกมาได้

การส่งมอบภาพเอกซเรย์หรือ CD ภาพของผู้ป่วย

กลุ่มงานรังสีวิทยาจะนำข้อมูลการตรวจทางรังสีวิทยายืนยันใน CD เพื่อมอบให้ผู้ป่วยเมื่อได้รับเอกสารขอให้ดำเนินการจากแพทย์ผู้ให้การรักษาผู้ป่วยเท่านั้น ทั้งนี้ปฏิบัติตามขั้นตอนทางเวชระเบียน

ผู้ที่มารับ CD หรือผลเอกซเรย์ จะต้องเป็นญาติของผู้ป่วย หรือเจ้าหน้าที่ประจำออร์ตที่ดูแลผู้ป่วย เท่านั้น โดยผู้ที่มาติดต่อที่แผนกรังสีวิทยา จะต้องลงลายมือชื่อในสมุดรับ CD/film และระบุการติดต่อกลับทุกครั้ง

ย้ายภาพเปลี่ยนแปลงเวชระเบียน

การถ่ายภาพเอกซเรย์ เนื่องจากมีปัญหาการส่งภาพเอกซเรย์ผิดคน หรือ ตรวจผู้ป่วยสลับคน จะทำการย้ายโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบหลักฐานที่ยืนยันว่า มีการสลับข้อมูลภาพเอกซเรย์ หรือ ผู้ป่วยสลับคนที่ชัดเจน เช่น เวชระเบียน, การยืนยันบุคคลจากผู้ป่วยหรือเจ้าหน้าที่, หลักฐานการเปลี่ยนชื่อ หรือ อื่นๆ
2. แจ้ง technician ที่ทำหน้าที่ถ่ายภาพในวันนั้น โดยใช้ user login ของ technician นั้น ในการถ่ายภาพให้ถูกต้อง เพื่อให้ทราบว่าใครเป็นคนย้ายภาพ โดยจะมีการบันทึกไว้ในระบบอัตโนมัติ
3. เก็บเอกสาร/สำเนาเอกสาร ที่เกี่ยวข้องไว้เพื่อเป็นหลักฐานหากมีการตรวจสอบย้อนหลัง

การนำภาพรังสีวิทยาไปใช้ทางวิชาการ

ภาพทางรังสีวิทยาเพื่อการวินิจฉัยและติดตามการรักษามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาวิชาการและการเรียนการสอน การนำภาพรังสีวิทยาไปใช้แสดงเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องมีการดำเนินการเพื่อปกป้องความลับของผู้ป่วยดังนี้

ภาพการตรวจทางรังสีวิทยาจะมีการแสดงชื่อ นามสกุล และเลขที่โรงพยาบาล แสดงไว้ในภาพเสนอเพื่อความถูกต้อง ในการแสดงตัวตนของผู้รับการตรวจ เมื่อนำภาพการตรวจไปแสดงเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการจะต้องดำเนินการนำภาพไปใช้ โดยไม่ให้แสดง ชื่อ อายุ เลขที่โรงพยาบาล บนภาพรังสี

หากนำภาพที่มีการแสดงข้อมูลตัวตนผู้ป่วยบนภาพรังสีไปนำเสนอ จะต้องดำเนินการปกปิดข้อมูลแสดงตัวตนผู้ป่วย ไม่ให้มองเห็นในการนำเสนอ

การทำลายเอกสารข้อมูลผู้ป่วย

ข้อมูลผู้ป่วยที่ปรากฏในเอกสารที่ใช้สำหรับสื่อสารระหว่างกลุ่มงาน และภายในกลุ่มงาน เช่น ใบขอตรวจ (Request form) เอกสารพิมพ์ออกเพื่อใช้ในการให้บริการตรวจแต่ละประเภท (A5) ใบขอนำภาพเข้าระบบสารสนเทศ ใบขอให้บริการ CD เป็นต้น แม้ว่าไปได้จำกัดความว่าเป็นเวชระเบียน แต่เนื่องจากมีข้อมูลชื่อคนไข้ อาการ การวินิจฉัย และการตรวจที่ได้รับ จึงถือได้ว่ามีข้อมูลผู้ป่วยที่ไม่อาจเผยแพร่ ให้ดำเนินเก็บรวบรวมไว้ในที่ที่ปลอดภัย และดำเนินการส่งทำลายเอกสารตามแนวทางของงานเวชระเบียน

การเผยแพร่ภาพหรือข้อมูลผู้ป่วย

ไม่อนุญาตให้บุคลากรของกลุ่มงาน นำข้อมูลผู้ป่วย ทำสำเนาภาพหรือข้อมูลใดๆของผู้ป่วย เผยแพร่ให้บุคคล นอกหน่วยงาน หรือบุคลากรในหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้อง ยกเว้นที่ได้มีการดำเนินการขอข้อมูลจากแพทย์เจ้าของไข้ หรือเพื่อ วิชาการ ดังแนวทางที่กำหนด ห้ามนำภาพและข้อมูลใดๆเผยแพร่ทางสื่อสารสนเทศหรือสิ่งพิมพ์หรือการเผยแพร่อื่นๆ

จัดทำโดย

นายแพทย์สมพล รวมเจริญเกียรติ

